

**Eiropas Reģionu
komiteja**

“Stāvoklis Eiropas Savienības reģionos un pilsētās”

Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētāja Vasco Alves Cordeiro runa

2022. gada 11. oktobrī

#SOTEULocal

**Eiropas Reģionu
komiteja**

**Priekšsēdētāja Vašku Alveša Kurdeiru runa
"Stāvoklis Eiropas Savienības reģionos un pilsētās"**

Reģioni un pilsētas – solidaritātes, progresa un cerības vadugunis

Eiropas Reģionu komitejas 151. plenārsesija

Otrdien, 2022. gada 11. oktobrī

Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Šajā mirklī un šajā vietā es esmu jūsu priekšā, lai runātu par stāvokli mūsu Savienības reģionos un pilsētās.

ES varētu teikt pacilājošu runu ar izmeklētiem vārdiem un citātiem.

Taču šajā vietā un šajā mirklī vēlos vispirms paust to cilvēku viedokli, kuri veido mūsu pilsētas, mūsu reģionus un mūsu kopienas, proti,

iedzīvotāju – darba ņēmēju, lauksaimnieku, uzņēmēju, uzņēmumu viedokli.

Tāpēc runāšu to jauniešu vārdā, kuri vēlas dzīvot patstāvīgi, bet zaudē cerību nemitīgajos atbilstoša mājokļa meklējumos.

Runāšu to vecāku vārdā, kuriem ir grūti rast pienācīgu un cenas ziņā pieejamu dienas aprūpi saviem bērniem.

Runāšu to darba ņēmēju vārdā, kuri nezina, vai pēc rūpnīcas slēgšanas atradīs darbu, kas nodrošina pienācīgu iztiku.

Runāsim to mazo uzņēmumu īpašnieku vārdā, kuriem nācās slēgt savus veikalus un atlaist darbiniekus, jo izmaksas bija pieaugušas desmit reizes.

Runāsim to miljonu cilvēku vārdā, kuri no Eiropas valsts, Ukrainas, devušies bēgļu gaitās, pametot visu, un kuru dzīvi izpostījis brutāls un nelikumīgs karš un kuri nesaprot, kas tagad notiek.

Runāsim to tūristu un kempingu viesu vārdā, kuriem nācies bēgt no meža ugunsgrēkiem.

Runāsim to cilvēku vārdā, kuri šaubās, vai viņu mazbērni varēs novecot dzīvošanai piemērotā vidē, kurā vēl var elpot svaigu gaisu.

Šajā vietā vēlreiz runāsim to iedzīvotāju vārdā, kuri nezina, vai viņi tiek uzklausīti ...

Reģionu un pilsētu stāvoklis nav nošķirams no cilvēku dzīves Eiropā visā tās daudzveidībā, tāpat kā Eiropas Savienības stāvoklis nav visaptveroši un pilnīgi novērtējams, ja aizmirstam par tās reģionu un pilsētu stāvokli.

Mēs, vietējā un reģionālā līmeņa demokrātijas pārstāvji, zinām, ka miljoniem Eiropas iedzīvotāju, kurus ikdienā sastopam, ir pamatotas šaubas un bailes, uz kurām ir jāreaģē.

Neviens no mums, kas esam uzņēmušies politisku pienākumu un demokrātisku atbildību, nevairās no mūsu pienākuma sniegt atbildes.

Un mēs patiešām esam tās snieguši. Solidarizējoties.

Šodien varam iedvesmoties no daudziem piemēriem, un ar to varam lepoties. Ar to vajadzētu lepoties mūsu Savienībai.

Lepoties ar Polijas pilsētu Varšavu, kas mobilizējusi 14 000 brīvprātīgo, lai uzņemtu vairāk Ukrainas bēgļu nekā Itālija un Francija kopā un nodrošinātu viņiem mājokli, medicīnisko aprūpi, izglītību un juridisko palīdzību.

Lepoties ar Antverpenes pilsētu, kas pirmā sāka interesēties par Covid-19 pandēmijas ietekmi uz mūsu neaizsargātāko iedzīvotāju, it īpaši jauniešu, garīgo veselību.

Lepoties ar Somijas pilsētu Lapēnrantu, kur izveidoti septiņi mākslīgi nokrišņu ūdens mitrāji, lai aizsargātu mūsu bioloģisko daudzveidību.

Lepoties ar Čehijas Republikā esošo Morāvijas-Silēzijas reģionu, kas ir virzības uz klimatneitrālu ekonomiku avangardā, pārkvalificējot 5 000 cilvēku un pašlaik cenšoties pāriet uz elektrotransportlīdzekļiem un bezemisiju automobiļiem.

Lepoties ar Spānijas Larjohas autonomo apgabalu, kas ar savu pārvaldības sistēmu mums rāda piemēru, kā dzimumu līdztiesības aspektu var integrēt budžetā, pārvaldē, tādu programmu izstrādē, kuru mērķis ir atbalstīt darba un privātās dzīves līdzsvarošanu, un centienos mudināt uzņēmumus uzlabot sieviešu iespējas piekļūt nodarbinātībai.

Lepties ar Francijas pilsētu Puatjē, kur mūsu pilnsapulces rosinātā pastāvīgā dialoga garā izveidota pilsoņu asambleja, kurā pārstāvēti sociālo mājojļu īrnieki, brīvprātīgie, vietējie uzņēmumi un pilsoniskās sabiedrības dalībnieki un kuras mērķis ir kopienas uzplaukums.

Un mēs varētu turpināt ar tik daudziem citiem piemēriem, tik daudziem citiem stāstiem par visas Savienības reģioniem un pilsētām, kas katru dienu ir paraugs, reaģē uz šaubām un bailēm, ar kurām saskaras cilvēki, un norāda turpmāko virzību.

Šie piemēri, kuri apkopoti visā Eiropā un par kuriem es jums vēstīju, ir neapšaubāma liecība tam, ka reģioni un pilsētas ir solidaritātes, progresa un cerības vadugunis. Reģioni un pilsētas ir Eiropas vērtību un principu pīlārs.

Tāpēc šajā mirklī un šajā vietā vēlos godināt nozīmīgo darbu, ko katru dienu visās Savienības malās veic mēri, vietējo pašvaldību deputāti, gubernatori un reģionu ministri kopā ar visām publiskās pārvaldes iestādēm. *Jūs esat tie, kas ikdienā iedzīvina Eiropu.*

To neviens nedrīkst aizmirst.

Tas visiem ir jānovērtē.

Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Reģionu un pilsētu stāvoklis, ko es jums pašlaik aprakstu, neveidojas izolēti, aiz mūsu robežām vai atrauti no pasaules problēmām.

Pagājuši vairāk nekā septiņi mēneši, kopš Vladimirs Putins sāka savu brutālo karu pret Ukrainu, nesot nāvi un iznīcību tādā veidā, ko mūsu kontinents jau sen bija aizmirsis. Šis nav tikai uzbrukums suverēnai valstij, tas ir arī uzbrukums mūsu vērtībām – brīvībai, demokrātijai un tiesiskumam.

Tas ir uzbrukums tam, kas ir Eiropas Savienības pamatā.

Tas ir uzbrukums ikvienam no mums.

Kopš pirmās dienas Eiropas reģioni un pilsētas solidāri reaģē uz kara sirēnām.

Nodrošinām pajumti, atveram savas skolas, veidojam kopmītnes, izdalām pirmās palīdzības komplektus un sūtām transportlīdzekļus.

Sniedzot šo ārkārtas palīdzību, mēs raugāmies nākotnē. Gaišā nākotnē ar atjaunotu Ukrainu, mieru un virzību uz dalību Eiropas Savienībā.

Sadarbībā ar vietējo un reģionālo pašvaldību partnerapvienībām Eiropas Savienībā un Ukrainā esam izveidojuši Eiropas aliansi "Pilsētas un reģioni Ukrainas atjaunošanai", kas, veicinot pilsētu un reģionu sadarbību, tiecas vairo atjaunošanas darba panākumus. Aliansei ir arī jāatspoguļo vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldes nozīme atjaunošanas darbā.

It īpaši šodien, it īpaši pēc vakardienas briesmīgajiem uzbrukumiem Ukrainas pilsētām, mums sev jāatgādina, ka ceļš uz mieru joprojām ir ilgs un mūsu apņēmība nedrīkst apdzist. Mēs iestājamies par suverēnu Ukrainu un tās teritoriālo integritāti un vienotību. Fiktīvi referendumi šo realitāti nemainīs.

Šis ir solidaritātes un apņēmības vēstījums, ko vēlos nodot Ukrainas tautai un Ukrainas reģioniem un pilsētām.

Jūs neesat vieni un varat paļauties uz mūsu pilnīgu un nepārtrauktu atbalstu šajā briesmīgajā pārbaudījumā.

Šis ir vēstījums arī Komisijas priekšsēdētājai Ursulai fon der Leienai un Eiropas Komisijai. Ukrainas atjaunošana ir vēl nepieredzēta mēroga uzdevums. Mēs atzinīgi novērtējam paziņojumu, ka Ukrainas skolu atjaunošanai tiks piešķirti 100 miljoni euro, un tas liecina par mūsu turpmāko apņēmību. Vietējām pašvaldībām šajā saistībā ir svarīga loma — mēs vēlamies palīdzēt!

Vēlos arī izmantot šo iespēju, lai iesniegtu konkrētu priekšlikumu, gatavojoties atjaunošanas konferencei Berlīnē: būtu jāparedz īpaša budžeta pozīcija reģionālajai un vietējai sadarbībai atjaunošanas darbā.

Mēs atsaucāmieš aicinājumam un esam gatavi darīt vairāk.

Dodiet mums rīkus, un mēs palīdzēsīm darbu paveikt!

Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Šā briesmīgā kara sociālās un ekonomiskās sekas nenoliedzami jūtamas arī pie mums.

Pašreizējā enerģētikas krīze skar mājsaimniecības, it īpaši neaizsargātākās mājsaimniecības, uzņēmumus un publiskās pārvaldes iestādes.

Ziemai tuvojoties, mums būs jātiek galā ar ārkārtas situāciju, un reģioni un pilsētas atkal būs pirmie, kas centīsies mazināt slogu, kurš gulstas uz iedzīvotāju pleciem.

Visai Eiropai ir iemesls satraukumam, proti, pastāv risks, ka pilsētās izsīks elektroenerģija un tām būs grūti sniegt iedzīvotājiem pamatpakalpojumus, piemēram, nodrošināt sabiedrisko transportu, atkritumu apsaimniekošanu vai vienkārši siltas skolas bērniem, lai viņi netiktu sūtīti atpakaļ uz mājām, kur mācītos attālināti.

Temperatūras pazemināšana sabiedriskās ēkās, pieminekļu apgaismojuma izslēgšana naktī, ātruma ierobežojumu samazināšana uz pašvaldību ceļiem, ieguldījumi atjaunīgajos energoresursos, iedzīvotāju informētības palielināšana. Reģionālajā un vietējā līmenī tiek īstenotas daudzas un dažādas iniciatīvas.

Taču tas nav vienkārši, un Eiropā atkal būs jāapliecina solidaritāte. Tāpēc ir jāatbalsta vietējo un reģionālo pašvaldību energotaupības pasākumi, un mēs dosim savu artavu.

Savienība, kurā cilvēkiem ir jāizvēlas starp pārtiku un apkuri, nav spēcīga Savienība.

Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Smagā situācija, ar ko mēs šodien saskaramies enerģētikas jomā, ir daļa no plašākas vīzijas – mūsu sabiedrības lielākas pārveides.

Tagad mēs samazinām atkarību no fosilā kurināmā vislielākajā ātrumā, taču tam nevajadzētu būt tikai tāpēc, ka piegāde nāk no Krievijas.

Tas mums būtu bijis jādara jau gadu desmitiem, lai pārietu uz klimatneitrālu ekonomiku. Šīs vasaras briesmīgie ugunsgrēki ir vēl viens spilgts atgādinājums par klimata ārkārtas situāciju, kurā dzīvojam šodien. Runa ir par izdzīvošanu.

Rīt mēs apspriedīsim savu redzējumu pirms COP27. Tā kā tiek apspriests vispārējais pielāgošanās mērķis, mēs nodrošināsim, ka tas sakņojas vietējā līmeņa pasākumos. Tādas globālas problēmas kā klimata krīze tiks pārvarētas ātrāk, vieglāk un efektīvāk, ja tiks nodrošināta mūsu un iedzīvotāju iesaiste.

Arī mums kā iestādei ir pienākums rīkoties. Tāpēc mēs jau virzāmies uz priekšu, lai Reģionu komiteja kļūtu par klimatneitrālu iestādi ar mērķi līdz 2030. gada beigām par trīsdesmit procentiem samazināt ikgadējās oglekļa dioksīda emisijas. Mūsu iestāde arī nekavējoties rīkosies, lai samazinātu savu enerģijas patēriņu.

Tam nevajadzētu aprobežoties tikai ar administrāciju. Tāpēc, sākot ar nākamo Biroja izbraukuma sēdi pavasarī Zviedrijā, es ierosinu organizēt politisku ziņošanu par mūsu pasākumiem klimata jomā. Es paļaujos uz to, ka ikviens no jums piedalīsies šajos centienos un atkal rādīs piemēru.

Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Ņemot vērā klimata krīzes eksistenciālos draudus un brutālā kara pret Ukrainu sekas, arī neaizmirstiet, ka esam pavadījuši gandrīz trīs gadus Covid-19 pandēmijas apstākļos. Tagad mēs sadzīvojam ar to, ar pandēmijā zaudētajām cilvēku dzīvībām un tās sociālajām un ekonomiskajām sekām.

Visas šīs problēmas ir saistītas ar nepieciešamību padarīt mūsu Savienību atbilstošu paredzētajam mērķim, uzlabojot mūsu cilvēku ikdienas dzīvi veselīgā vidē un ievērojot mūsu pamatvērtības. Un tas sākas ar pienācīgiem ieguldījumiem.

Jau vairākus gadu desmitus kohēzijas politika ir palīdzējusi mazināt teritoriālo plaisu. Esmu lepns, ka varu paļauties uz spēcīgu partnerību ar komisāri Elīzu Ferreiru, mūsu tuvāko sabiedroto.

Krīzes, ar kurām mēs saskaramies, piemēram, pandēmijas un tās atveseļošanas pārvaldība, no Ukrainas pārvietoto personu uzņemšana un enerģētikas krīze, ir lielā mērā ietekmējušas kohēzijas politiku.

Tāpēc tagad ir pienācis laiks sākt debates par kohēzijas politikas nākotni. Rīt mēs kopā ar nozīmīgākajām reģionu un pilsētu apvienībām uzsāksim jaunu Kohēzijas aliansi, kas kļūs par galveno diskusiju forumu, lai mobilizētu sabiedrotos, kā arī tos, kuri vēl nav pārliecināti par kohēzijas politikas pievienoto vērtību.

Jāsaglabā princips "nekaitēt kohēzijai", un darbs sākas jau tagad.

Mums ir jānodrošina spēcīga teritoriālā dimensija visās ES politikas jomās, kurām ir liela teritoriālā ietekme ārpus pašas kohēzijas politikas.

Tāpēc Reģionu komiteja strādās pie tā, lai nodrošinātu, ka visās ES politikas jomās tiek ievērots princips “nekaitēt kohēzijai”, ko šā gada sākumā ieviesa komisāre Elīza Ferreira.

Tas ir īpaši aktuāli, ņemot vērā arī Eiropas Komisijas paziņojumu par daudzgadu finanšu shēmas pārskatīšanu nākamajā gadā. Šis budžets tika sagatavots citos apstākļos, un tas ir jāpārplāno tā, lai nodrošinātu Eiropas stratēģisko autonomiju, sagatavotos Ukrainas rekonstrukcijai un jebkādiem jauniem apdraudējumiem veselības jomā. Tāpēc mums tas ir jāpielāgo un jāizveido vērienīgs budžets, kas sniegs labumu visiem iedzīvotājiem. Tomēr pārskatīšanai nebūtu jāietekmē pamatpolitikas jomas, piemēram, kohēzijas politika.

Turpmākajā ES ieguldījumu politikā un instrumentos būtu jāņem vērā pieredze, kas saistīta ar Eiropas Atveseļošanas instrumentu (*NextGenerationEU*), kura izstrādē vai īstenošanā reģionālās un vietējās pašvaldības netika pietiekami iesaistītas. Vēlreiz atkārtāju, ka tikai iesaistot reģionus un pilsētas, ES politika un programmas sasniegs vislabākos rezultātus un stiprinās mūsu kopienas.

Ilgspējīgu ieguldījumu nodrošināšana un tādu reformu īstenošana, kas mūsu Savienību padarīs taisnīgāku un efektīvāku, iet roku rokā ar sociālo līgumu, kas mūs vieno. Kā jau minēju iepriekš, sociālā spriedze Eiropā šodien ir liela, un, izstrādājot rītdienas politiku, mēs nedrīkstam aizmirst sākotnējo Eiropas integrācijas pamatuzdevumu: nodrošināt sociālo progresu.

Apzinoties Savienības uzdevumus, mūsu reģionos un mūsu pilsētās mēs nodrošināsim piekļuvi mājokļiem, palīdzēsim bērniem izkļūt no nabadzības, veicināsim dzimumu līdztiesību, nodrošināsim kvalitatīvas darbvietas visiem, izglītosim mūsu jauniešus, attīstīsim mūsu slimnīcas. Tā kā 2023. gads būs Eiropas Prasmju gads, mēs izmantosim visus savus vietējos un reģionālos talantus, lai veidotu tādu sociālu Eiropu, kurā neviens netiek atstāts novārtā.

Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Pirms uzklusām jūsu viedokli par stāvokli Eiropas Savienības reģionos un pilsētās, vēlos pievērsties tam, kāpēc mēs visi esam iesaistīti šajā misijā. Mēs visi esam aktīvi apņēmušies panākt pārmaiņas, jo mums ir ne tikai demokrātiskas pilnvaras, bet arī demokrātisks pienākums.

Pirms trīsdesmit gadiem, kad tika parakstīts Māstrihtas līgums, Eiropas demokrātijai tika pievienota jauna dimensija, ko mēs šodien pārstāvam: vietējā un reģionālā dimensija, kurā darbojas subsidiaritātes principa aizstāvji un kura ir viens no demokrātiskas Savienības pīlāriem.

Trīsdesmit gadus vēlāk – atbilstoši konferencē par Eiropas nākotni izdarītajiem secinājumiem – vēl vairāk tiek izteikta prasība nodrošināt spēcīgāku reģionālā un vietējā līmeņa iesaisti visās ES politikas jomās un jaunus līdzdalības kanālus dialogam.

Mēs to jau esam sapratuši Reģionu komitejā, aicinot veidot pastāvīgu dialogu ar iedzīvotājiem. Demokrātija nav statiska, un tai ir pastāvīgi jāpaplašina savs pamats un jāpalielina iespējas piedalīties demokrātijas procesos, kuros ir nodrošināts pārdomāts līdzsvars starp pārstāvības un konsultatīvo praksi.

Tāpēc mēs esam bijuši pirmie, kas iesaistījušies darbā ar jauniešiem. Nevis tāpēc, ka šis gads ir veltīts jauniešiem, bet gan tāpēc, ka mēs to vēlamies. Domāju, ka mēs visi lepojamies ar to, ka nākamajā plenārsesijā mēs nāksim klajā ar ES Jaunatnes un demokrātijas hartu, kas izstrādāta kopā ar jauniešiem un jaunatnes organizācijām.

Tāpēc Reģionu komiteja ir gatava sadarboties ar dalībvalstīm arī tādu iniciatīvu organizēšanā, kuru mērķis ir palielināt sieviešu iespējas vietējās un reģionālajās vēlēšanās.

Tā kā mums bija aktīva loma konferences par Eiropas nākotni secinājumu izstrādē, mēs pildīsim savu leģitīmo funkciju tās secinājumu īstenošanā mūsu līmenī, kā arī veiksīm savu iekšējo darbu saskaņā ar spēkā esošajiem līgumiem. Protams, ja tiks uzsākta Konventa izveide – ko šī asambleja atbalsta –, mēs būsim gatavi sniegt ieguldījumu un nodrošināt vietējo un reģionālo pārstāvju līdzdalību šajā konstitucionālajā procesā.

Tikmēr mēs turpināsim aktīvi darboties. Mums kā vēlētu vietējo un reģionālo pārstāvju asamblejai ir pienākums nodrošināt, ka vietējā un reģionālā līmeņa pārstāvji savlaicīgi pauž savu nostāju Eiropas līmeņa debatēs.

Konference ir beigusies, bet darbs turpinās. Mums ir jāsāk gatavoties nākamajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām un nākamajam sasaukumam. Mums būtu jāuzsāk virkne iniciatīvu, lai mēs paši varētu sagatavoties un veidot redzējumu nākamajai stratēģiskajai programmai un nākamajām Eiropas Komisijas politiskajām pamatnostādņēm, ar kurām tā nāks klajā pirms nākamajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

Mēs esam politiska asambleja ar konsultatīvām pilnvarām, un mūsu atzinumi sniegs vislielāko pievienoto vērtību, ja tie tiks sniegti īstajā laikā, kad ES politika tiek izstrādāta vai tiek pieņemti lēmumi par to. Mums jāizmanto visas iespējas, lai stratēģiski ietekmētu Eiropas Komisijas nākamo darba programmu un nākamo runu par stāvokli Savienībā.

Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi!

Uzdevumu saraksts ir garš. Cerības ir lielas.

Pirms 100 dienām jūs mani ievēlējāt par savu priekšsēdētāju, un esmu apņēmis sadarboties ar jums, lai veidotu spēcīgāku un taisnīgāku Eiropu, aizstāvētu kohēzijas politiku un palielinātu mūsu asamblejas politisko atpazīstamību.

Mūsu pienākums ir panākt rezultātus un palīdzēt kļēdēt šaubas un bailes, kas radušās mūsu pilsētu un reģionu iedzīvotājiem.

Nodrošināsim lielāku solidaritāti, lielāku kohēziju un demokrātiju, lai Eiropas Savienībā uzlabotu reģionu un pilsētu stāvokli. Ja šādi rīkosimies, Savienība kļūs tikai spēcīgāka un tās situācija kļūs cerīgāka.

Paldies!

Eiropas Reģionu komiteja

Eiropas Reģionu komiteja (RK) ir ES politiskā asambleja, kurā darbojas 329 locekļi, kas pārstāv reģionālās un vietējās pašvaldības no visām 27 dalībvalstīm. RK locekļi ir vēlēti reģionu priekšsēdētāji, reģionālo pašvaldību deputāti, mēri un vietējo pašvaldību deputāti, un saskaņā ar demokrātijas principu viņi atbild 446 miljoniem Eiropas iedzīvotāju. RK galvenais uzdevums ir ES lēmumu pieņemšanas procesā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības un to pārstāvētās kopienas un informēt tās par ES politiku. Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam un Padomei ir jākonsultējas ar RK tajās politikas jomās, kas ietekmē reģionus un pilsētas. Ja nav ievērots subsidiaritātes princips vai nav respektētas reģionālo un vietējo pašvaldību pilnvaras, RK var vērsties Eiropas Savienības Tiesā, lai aizstāvētu ES tiesības.

Izdevusi Eiropas Reģionu komitejas Komunikācijas direkcija

Brisele, 2022. gada oktobris

© Eiropas Savienība, 2022

Rue Belliard/Belliardstraat 101 | 1040 Bruxelles/Brussel | BELGIQUE/BELGIË

Tel. +32 22822211 | e-mail: visuals@cor.europa.eu | www.cor.europa.eu

[@EU_CoR](https://twitter.com/EU_CoR) | [/european.committee.of.the.regions](https://www.facebook.com/european.committee.of.the.regions) | [/european-committee-of-the-regions](https://www.linkedin.com/company/european-committee-of-the-regions) | [@EU_regions_cities](https://www.instagram.com/EU_regions_cities)